

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Природничий факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ГЕОГРАФІЯ ГЛОБАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ЛЮДСТВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія)»

*3-й семестр, 2024 рік вступу
денна (заочна) форми навчання*

Галузь знань

01 Освіта

Спеціальність

014 Середня освіта

Освітній рівень

другий (магістерський)

Назва кафедри та викладач / викладачі

Кафедра географії

Викладач: Щабельська Валентина Георгіївна

Інформація про викладача на сайті факультету: [chrome-extension://efaidnbnmnibpcajpcglclefindmkaj/https://prf.udu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Щабельська_В.Г..pdf](https://prf.udu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Щабельська_В.Г..pdf)

E-mail: v.h.shchabelska@udu.edu.ua

I. Основна мета/цілі навчання

Метою вивчення навчальної дисципліни «Географія глобальних проблеми людства» є оволодіння студентами системою знань про глобальні проблеми сучасності, що надзвичайно важливо для цілісного розуміння та єдності природи та суспільства; розвиток когнітивного інтересу до універсальних проблем людства; формування наукових навичок, які дозволяють студентам самостійно отримувати географічну інформацію.

II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна дисципліна обов'язкова

Цикл професійної підготовки

Шифр у навчальному плані: ПП1.04

III. Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів

3 кредити

Загальна кількість годин

90

Лекційні заняття

14

Семінарські/практичні заняття

8

Самостійна робота

68

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Змістовий тематичний модуль 1

Глобальні проблеми та географія. Взаємозв'язок глобальних проблем.

Тема 1. Поняття про глобальні проблеми та їх класифікація. Глобальні проблеми та шляхи їх вирішення людством.

Тема 2. Глобальні моделі світового розвитку.

Змістовий тематичний модуль 2

Географічні аспекти дослідження глобальних проблем людства

Тема 3. Глобальна демографічна проблема сучасності.

Тема 4. Глобальна продовольча проблема: нові виклики та ефективні рішення.

Тема 5. Глобальна проблема війни і миру та тероризму.

Тема 6. Глобальні екологічні проблеми людства.

Тема 7. Глобальна енергетична і сировинна проблема.

Детальні теми лекційних, практичних/семінарських занять, питання до іспиту, теми і завдання для самостійної роботи та інше містяться на курсі у Moodle: <https://moodle.edu.edu.ua/course/view.php?id=9285>

V. Результати навчання

ПРН 1. Знання і розуміння теоретико-методологічних засад географічної науки, методологічних принципів географічних досліджень, просторових властивостей суспільства, глобалізації і регіоналізації світосистемних відносин;

ПРН 6. демонструвати розуміння значущості просторових відносин у природі та суспільстві, пояснювати просторову диференціацію географічного середовища і соціально-економічної діяльності людини, установлювати функціональні і просторові зв'язки та взаємозалежності у системі «природа-населення-господарство» на різних територіальних рівнях;

ПРН 7. застосовувати базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат конкретних галузей географії, їх теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природничо- та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язати та порівняти різні погляди на проблемні географічні питання;

ПРН 12. усвідомлення суті масштабів і розвитку глобальних, регіональних, місцевих процесів в геополітиці, в геоекономічному і соціальному просторі світу;

ПРН 13. здатність поглиблювати наукові знання про основні закономірності і процеси в географічному середовищі і суспільстві, що сприяє саморозвитку особистості;

VI. Порядок та критерії оцінювання

Форми і методи поточного контролю

Поточний контроль	Опитування (усні й письмові), доповіді, творчі роботи (презентації, командні проєкти), оформлення документів, онлайн-тести, тестові модульні контрольні роботи.
Підсумковий контроль	Екзамен

Оцінювання поточної успішності ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання, яка передбачає:

1. Усна відповідь – 3 бали.

-
2. Тестування – 18 балів (по 9 балів кожен тест).
  3. Проєктна робота – 10 балів (2 роботи по 5 балів кожна).
  4. Виконання практичних завдань – 10 балів (по 2 бали за кожну практичну роботу).
  5. Модульна контрольна робота – 10 балів.

Навчальна дисципліна завершується екзаменом, максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати протягом семестру, 60. Максимальна кількість балів за екзамен – 40. Разом – 100 балів.

До початку екзаменаційної сесії здобувач повинен набрати мінімум **35 балів**. Цей бал не означає зарахування, він просто дає здобувачеві право складати залік чи екзамен. Якщо здобувач не отримав 35 балів, у наступному семестрі він проходить ці навчальні дисципліни повторно на платній основі.

Якщо здобувач отримав незадовільну оцінку під час екзамену, в нього виникає академічна заборгованість. Повторно скласти атестацію він повинен до початку наступного семестру в терміни, визначені деканом. Повторне складання може бути не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий раз – комісії.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей:

• повнота розкриття питання; • логіка викладення, культура мовлення; • впевненість, емоційність та аргументованість; • використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); • аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань:

• повнота розкриття питання; • цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; • акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач виконав програму навчальної дисципліни в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу.

Незадовільний рівень:

-
- **35 – 59 балів з можливістю повторного складання.** Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку;
  - **0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни.** Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.
-

VII. Політика курсу

Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Студент повинен ретельно готуватися до практичних робіт: виконувати всі завдання; опрацьовувати рекомендовану основну та допоміжну літературу, а також картографічний та статистичний матеріали тощо. Виконання практичних та індивідуальних завдань повинно відповідати вимогам, що висуваються до вирішення відповідного завдання та свідчити про його самостійність. Важливою є активна участь студентів в обговоренні питань теми як на лекційному, так і практичному заняттях. Пропущені заняття необхідно відпрацювати. Це можливо зробити як у дні консультацій відповідного викладача, графік яких завжди представлений на кафедрі географії, так і за особистою домовленістю з викладачем. Під час дистанційного навчання відпрацювання пропущених занять проводиться онлайн за допомогою платформ Google Meet або Zoom.

VIII. Основні інформаційні ресурси

1. Глобальні проблеми світу : атлас. К. : Картографія, 2009. 144 с.
  2. Глобальна економіка: підручник / за ред. Д. Антонюка, І. Бабець, А. Мокія. Запоріжжя: ФОП Мокшанов В.В., 2017. 612 с.
  3. Глобальна та національна безпека: підручник / [В.І. Абрамов ... [та ін.] ; за загальною редакцією Г.П. Ситника; Національна академія державного управління при Президентові України, Громадська організація "Академія національної безпеки". Київ: НАДУ, 2016. 781 с.
  4. Єргін Д. Нова карта світу: Енергетика, клімат, конфлікти. К., 2022. 488с.
  5. Іващенко М. Глобальні проблеми людства та їх прояв в Україні // Економічні студії . 2018. №. 1(19). С. 20-24.
  6. Книш М., Котик Л. Глобальні проблеми людства: навч. посібник. Львів: Простір-М, 2021. 130 с.
  7. Книш М. М. Суспільна географія країн, що розвиваються: проблеми теорії, методології та методики : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 276 с.
-

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри географії протокол №1 від 31 серпня 2024 р.